

DIPLOMATERV

Bartus Boglárka

2022

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Budapest
„MA” TÁJÉPÍTÉSZ ÉS KERTMŰVÉSZ MESTERKÉPZÉSI SZAK

Bárdudvarnok zöldhálózata és a víztározók környezetrendezése

Bartus Boglárka

tanszéki konzulens:

Gergely Antal

Látta:

szakfelelős

Budapest, 2022

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

CÉLMEGHATÁROZÁS	5
LEHATÁROLÁS	6
VIZSGÁLAT	6
TELEPÜLÉSTÖRTÉNET	6
TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK	8
DOMBORZAT	8
ÉGHAJLAT	9
TALAJ	9
NÖVÉNYZET	9
VÍZRAJZ	10
TÁRSADALOM	11
INFRASTRUKTÚRA	11
TELEPÜLÉSI ZÖLDINFRASTRUKTÚRA	11
VÁRHATÓ ÉS FOLYAMATBAN LÉVŐ FEJLESZTÉSEK	12
TELEPÜLÉSI ZÖLDINFRASTRUKTÚRA	13
TELEPÜLÉSI KARAKTER	13
KÖZÖSSÉG	14
TERVEZÉSI TERÜLET SZŰKEBB KÖRNYEZETE	14
VÍZTÁROZÓ ÉS KÖZVETLEN KÖRNYEZETE	14
PIAC ÉS KÖRNYEZETE	17
KONKLÚZIÓ	18
KIÉRTÉKELÉS	18
PROGRAMTERV	19
KONCEPCIÓ	20
Úthálózat	20
Csámborgó	21
Csúrdöngölő	22
Dirt-pálya és bukfencvető	23
Tájfajta gyümölcsös	23
Szemlélődők	23
Szigetek	24
Égerliget	24
Kukucska	24
Röplabdapálya és liget	25
Piactér	25

Növényalkalmazás.....	26
ÖSSZEGZÉS.....	28
FORRÁSJEGYZÉK.....	29

CÉLMEGHATÁROZÁS

Bárdudvarnokon nőttem fel, a Bárd utcában, ismerem minden szegletét. Gyerekként az utcán játszottunk, felfedeztünk az erőben vagy valamelyik tónál piknikeztünk. Ahogy idősebb lettem, szélesebb határokat is bejártam, és a tájépítészeti tanulmányim alatt menthetetlenül ezen a szemüvegen keresztül vizsgálom a környéket. Észreveszem a hibákat és a lehetőségeket, és felismerem, hogy ezek orvoslására minden eszköz adott. Vissza akarom vinni a tudásomat, a lehető legjobb formában, hogy még szebbé, még jobbá lehessen tenni ezt a kis falut.

Szeretném elérni, hogy az emberek még többet mozogjanak a szabad levegőn, a természetben, hogy ismerjék meg, tapasztalják és szeressék a tájat, ami körülöleli őket. Fontos, hogy legyenek olyan terek, csomópontok, ahol az emberek találkozhatnak és beszélgethetnek. Céлом, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel, a gyerekek is ugyanúgy a természet közelében nőjenek fel, mint mi, hogy játszva tanulhassanak

Választott tervezési területem településközponti helyzetű. A 4 hektár nagyságú víztározót 2020-ban alakították ki másodízben, nagy földtömegek megmozgatásával. Árvízcsúcs csökkentő szerepénél fogva a tervek során nem számítottak az esztétikai szempontok. Így két év elteltével is, a szukcessziós folyamatok ellenére, idegenszerűen hat az erős vonalvezetésű, műtárgy jellegű tó a körülötte lévő szép természeti környezetben. Frekventált helyzetéből adódóan, és egyáltalán, egy ilyen kiterjedésű vízfelület általában, magas potenciált rejt magában.

A tervezés során ügyelek a tájba illesztettség elvének érvényesülésére. Ezt egyrészt pontszerű beavatkozások alkalmazásával szeretném elérni, illetve tájra jellemző anyagok használatával, beleértve a növényanyagot. Ezek mellett ügyelek arra, hogy ezek a megoldások költség tekintetében is megvalósíthatóak legyenek.

LEHATÁROLÁS

Bárdudvarnok Somogy megyében található település, Kaposvártól DNY-i irányban 15 km-re. A közigazgatási területének döntő többsége a kelet-belső-somogyi kistáj része, a déli területei már az észak-zselici erdős kistájhoz tartoznak.

A sajátos, aprófalvas településszerkezetnek köszönhetően Bárdudvarnok 16 kisebb településrészből áll, név szerint: Bárd, Bárdibükk, Csermány, Bánya, Dada, Kaposdada, Kaposszentbenedek, Lipótfá, Kopaszhegy, Mihálypuszta, Nagypuszta, Olajhegy, Öregzsippó, Szendihegy, Szendipuszta és Újzsippó .

Diplomamunkám Bárd és Kaposszentbenedek részeket érinti, részletesebben Bárd és Kaposszentbenedek bel-és külterületi részeivel foglalkozik. Tárnya a külterületen, Marófa részen kialakított víztározó és közvetlen környezete, illetve a piacterület. A tervezési terület a vízfelület nélkül körülbelül 14 ha.

VIZSGÁLAT

TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

A település három rész egyesülésével keletkezett, először Bárd és Szerászló összevonásával 1850 tájékán, mint Bárd-Szerászló, majd 1932 körül csatolták hozzá Kaposszentbenedeket is (Miha,1955).

A vármegye az Árpád-házi királyok uralkodása alatt jó kapcsolatot tartott fent a székesfehérvári királyi udvarral (Kiss,1935); ez magyarázatul szolgálhat arra, hogy Bárd írásos formában először a székesfehérvári káptalan birtokaként jelenik meg 1229-ben (Reiszig,1914).

Koppány legyőzése után Szent István megszervezte az új közigazgatási rendszert, és királyi birtokként, Somogy lett az ország első vármegyéje (Kiss,1935). A monda úgy tartja, hogy Koppány legyőzésében a király segítségére kelt Szent Márton lovag, aki a pannonhalmi bencések védőszentje, és ezért hálából telkeket adományozott a rendnek a Zselic északi határában (Magyar,1993).

1252-ben II.Moys és Alexius mesterek premontrei prépostságot alapítanak Szent Benedek tiszteletére a mai Barát-domb területén. 1552-ben, a török korban pusztul el

véglegesen, de a 18.században kiemelik, és falainak anyagát az épülő római katolikus templomhoz használják fel. A prépostság helye az első katonai felmérésen is leolvasható. 2015-ben megkezdik az ását (M Aradi és Molnár, 2014) Innen eredeztethető a Kaposszentbenedek településrész neve, és erre emlékszik a Szent Benedek szobor a kerékpárút mentén.

Hasonlóképpen a szomszédos Kaposdada nevű településrészen a máltai kereszt utal arra, hogy 13.sz elején a johannitáknak itt volt rendháza (Hunyadi, 2002).

A 13. század közepén Bárd a segesdi királynéi, illetve királyi uradalom udvarhelyéhez tartozott (Magyar,1993). Erre utal az 'udvarnok' utótag a település mai nevében, am 1908 kapott (Miha,1955). (ábra)

1332-ben Bárdnak bejegyzett pléániája is van, majd több család kezén is megfordul.1496-ban Bárd Kwsthosbardya néven fordul elő, ekkor a Perneszi családé, az 1536. adólajstrom szerint a székesfehérvári örkanonoké. 1550-ben Dersfi Farkas tulajdona. 1695-1733 időszakban újra a Pernesziek a főbirtokosok, 1776-ban már a Nagy, Csapody, Terstyánszky és más családok osztoznak rajta (Reiszig,1914).

Bárdibükk-puszta 1835-ben a Mérey családé, Szerászló a Somssich családé, Bárd ekkor puszta. Fényes Elek (1851) leírásaiban Bárd és Szerászló települések szerepelnek. Bárd ekkor magyar falu, református többséggel, földesura: Festetics Antal. Szerászló Zsiffalva (Zsippó) Szenttamás, Ipolfta (Lipótfá), Csonkakő, Váralja, Votta(Vóta) és Bánya részeket foglalja magába. Ebben az időben lakottabb, mint Bárd. Szerászló először 1411-ben fordul elő az Illyemindszenti család birtokaként, ez után több tulajdonost vált, így többek közt 1733-ban a Koroknay, családé, majd 1752-ben Szily Ádámé. Lipótfá rész is létezett már a középkorban, Ipothfalwa alakban említik 1456-ban, amikor Ipothfalvi Miklós adományként megkapja V. Lajos királytól.

Az 1865-ös kataszteri térképeken Bárd legnagyobb része Márffy Emil nevére van írva, Bánya pedig a Csébi nővéreké. Borovszky 1914-es leírásában Bárdibükk Goszthonyi Mihályé a két úrilakkal és hozzá tartozó kerttel, melyek ma is megtalálható, magántulajdonban lévő értékei a településnek. Ugyanekkor Bányán Darnay Bélának és Dongó Jenőnek van úrilakja, továbbá Petracsek Vilmosnak Lipótfán. 1912-ben Somssich Géza Kopaszhegyen épített kastélyt (Reiszig,1914), amely ma szociális otthonnak ad helyet.

1871 után nagyközség, fokozatosan nő a lakosságszám. 1897 körül megalakul az első iskola Bányán, majd 1912-ben Bárdibükkön, 1926 Lipótfán és Zsippón (Miha, 1955). Az iskolák megalakulását a helyi földbirtokosok, Goszthonyi és Petracsek támogatják (Knézy, 2018). 1899-ben kiépül a Kaposvár-Szigetvár helyi érdekű vasútvonal, melynek három megállója esik a település területére: Kaposdada, Bárdibükk, Lipótfá. A lakosság rendszeresen használja a vasutat terményszállításra. A vasútvonalat 1976-ban véglegesen felszámolják és egy szakaszán, kerékpárút épül. Ez ma Kaposmérőtől és Bányáig bezárólag vezet.

1935-ös leírásokból tudjuk, hogy dr. Goszthony Mihály bárdibükki faiskolája a vármegye egyik legnagyobbjaként működött, ami gyümölcsoltványok előállítását és eladását szolgálta (Kiss, 1935). Ennek nyomai az 1963-as légifelvételeken is leolvashatóak. Ebben az időben hozzák létre a halastórendszereket a Bárd-patak mentén, Zsippónál és Kaposszentbenedek határában, Mihály-pusztán (Ujváry, 1914).

A szőlőterületeken (Bárdihegy, Szendihegy, Fürtös hegy, Öregzsippó, Olajhegy, Csonkakő) hegyközségek működnek még 1955-ben is. Ezek területe szomszédos települések kisbirtokosaié és uraságoké volt, melyet a jobbmódú cselédek fokozatosan felvásároltak és a pincékbe költöztek (Miha, 1955).

1949-ben megalakul az Állami Gazdaság a bárdibükki részen, irodája a Goszthonyi-kúriába költözik. Fő profilja a szőlő- és gyümölcsstermesztés (Miha, 1955). Fokozatosan visszaszorul az állattartás, a vizenyős, rossz minőségű legelők helyén tavakat hoznak létre, melyekben tógazdálkodást folytatnak. Miha Mihály 1955-ös monográfiájában még említi, hogy két motorhatású malom működik Bárdon és Szentbenedeken. Előbbinek, a Czeibert malomnak romjai és malomárka ma is megtalálható a kerékpárút vonalán (Miha, 1955).

TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

DOMBORZAT

A domborzat jellege az ösvízrajz által formált hordalékkúp-síkság, melyet helyenként futóhomokfelszínek borítanak. Átlagos tengerszint feletti magassága 180-190 méter. A Balaton irányából, észak-déli irányú lapos völgyek tagolják. Az átlagos relatív relief,

tehát egy négyzetkilométer legmagasabb és legalacsonyabb pontja közti távolság, 20 m/km².

Az alapkőzetet zömében homokos-agyagos pannóniai üledéksor teszi ki, és ennek megfelelő vastagságban fedi folyóvízi üledék. A nagy területekre kiterjedő futóhomok többnyire 5-8 méter vastag, néhol azonban a 10-12 m rétegvastagságot is eléri. A buckasorok közti vápákban, az alluviális síkokon réti és lápi agyag halmozódott fel (Dövényi, 2010).

ÉGHAJLAT

Éghajlatát tekintve mérsékelt meleg-mérsékelt nedves éghajlati zónába tartozik. Az évi középhőmérséklet 10,0-10,5 °C között változik, ezt részletezve a januári: -1,0 és -0,5 °C közötti, míg a júliusi: 20,05-21,0 °C közötti. Az éves napfénytartam 2000-2050 óra, ez az országos átlaggal megegyezik, míg csapadék tekintetében valamivel több esik ezen a vidéken, szám szerint 650-700 mm évente. A széljárás észak-nyugati irányú (Bihari, 2018).

TALAJ

A löszös alapkőzeten, a valaha erdők borította területeken, Raman-féle agyagbemosódásos barna erdőtalajok keletkeztek. Domblábi helyzetekben a tartós vízborítottságnak köszönhetően gyenge termőképességű réti talajok jöttek létre (Dövényi, 2010). Az itt található talajtípusok fizikai félesége agyagos vályog, melyek közepes vízlevezetésű illetve vízelnyelésű, ezzel szemben, agyagos jellegükénél fogva, erős víztartó képességűek. Kémhatásukat tekintve gyengén savanyúak, a pH skálán 6,1-6,5 értéket mutatnak (Pásztor, 2018).

NÖVÉNYZET

Bárdudvarnok határában megkezdődnek a Zselic összefüggő erdőségei. Ezek magas természetességi arányú állományok (Molnár, 2018), melyek erdészeti és turisztikai szempontból is értékesek, és valamelyest reprezentálják a valaha Somogy területét borító erdők jellegét. A potenciális vegetációt illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronio-Carpinion*) képezik. Ezek mellett a szárazabb területeken megjelennek az ezüsthársas gyertyános-tölgyes erdőtársulások (*Helleboro dumetorum Carpinetum*) (Ábrahám et al., 2018). A patak völgyeket égerlápok, illetve kissé távolabb keményfás ligeterdők kísérik. Ezek többsége fiatal állomány, és közel sem mutatja azt a fajgazdagságot, amely erre az

élőhelytípusra jellemző, ugyanis ezeket egykor legelőnyerés céljából kiirtottak, és csak az állattartás visszaszorulásával erdősültek be újra az 1960-as évek tájékán. Ez a térképeken nyomon követhető. Hasonlóképpen, a legeltetés következtében alakultak ki a tájat meghatározó, széles domboldalakat és sík területeket borító, másodlagos gyepes élőhelyek. A domborzati viszonyokból adódó különlegesség, hogy a fagyzugos völgyekben extrazonálisan meg-megjelennek bükkösök.

A korábban tarvágással kiirtott erdőterületek helyén jellemzően őshonos fafaják, jellegtelen állományok jöttek létre (Dövényi, 2010). Nagy területeket foglal el a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), elegyesen és állományszinten is. Invazív növényekből a vízenyősebb részeken összefüggően jelenik meg a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) és a japánkeserűfű (*Fallopia japonica*). Helyenként elegyesen megjelenik a közönséges dió (*Juglans regia*) is, ami a szőlőslókeretkből vadulhatott ki.

VÍZRAJZ

A Kapos-folyó részvízgyűjtőjéhez tartozó, vizes élőhelyekben gazdag terület. Az észak-déli irányú völgyekben felgyűlő vizek kisvizű patakokká duzzadnak, vagy a völgyfenékben megrekedve égerlápok kialakulását teszi lehetővé. Bárdudvarnok területének szinte egésze a Bárd-patak vízgyűjtője (66,5 km²). A többi kisvízfolyáshoz képest a legállandóbb vízhozamú, árvize 20 m³/s. A 15 km hosszú patak a Kaposba torkollik. A Kapos mintegy 137 km hosszú, vize a Sión keresztül jut a Dunába (Dövényi, 2010).

A Dunántúli dombság vízfolyásainak vízjárásainak többsége, hasonlóan a Kapos-folyóhoz, szélsőséges vízjárású. Kisvizei augusztus-szeptember hónapban, hóolvadáson nagyvizei márciusban jelentkeznek, de a nyári záporok is okozhatnak áradást. Természetes állóvizek a területen nincsenek (VGT, 2010).

Az 1900-as évek elején a Bárd-patakon mesterséges halastórendszert alakítottak ki duzzasztással. Ezeket évente egyszer leeresztik a lehalászás és a vízcseré érdekében. A település kiemelt jelentőségű vízfelülete a Petörke-völgyi víztározó (köznyelvi nevén Petörke), mely rekreációs célokat szolgál. Helyén egykor rossz minőségű kaszálók voltak, és valamikor az 1994-95 környékén völgyzáró gáttal duzzasztották fel a Pereki-árok vizét. Elsősorban horgásztó, de rendelkezik kijelölt stranddal is, mely nyáron a szomszédos településekről is vonzza a látogatókat.

TÁRSADALOM

A falu lakossága 1102 fő a KSH 2020-as adatai alapján. A Lechner Tudásközpont ábráiról leolvasható, hogy 2011-ben a foglalkoztatottak több mint fele ingázó, többségük Kaposvárra jár munkába. A népesség stagnál, ugyanakkor a lakosságcsere dinamikus: az odavándorlások száma 90-100 2012 óta, elvándorlások száma nagyjából egyenlő arányú, de a különbség pozitív (KSH,2020). A vállalkozások száma folyamatosan nő, 2014-ben 191, 2020-ban már 254, míg a népességnek csupán közel 50%-a adófizető (KSH,2020). A gazdasági ágak szerinti megoszlást tekintve a legtöbben mezőgazdasági ágazatban érdekeltek, ezt követi az ipar, majd a szolgáltatás, azaz a terciér szektor (Ábrahám et al.,2018). Ez utóbbi szektort célozták meg az elmúlt évek vidékfejlesztési programjai. Fellendülőben van az ökoturizmus, egyre nagyobb a kereslet a vendégházakra, így sok család kezd bele ilyen jellegű vállalkozásba. A társadalom öregedő tendenciát mutat, 10 fiatalra 20 idős ember jut, bár az óvodai gyermekcsoportok száma kettő (2017-től), és ez a környező településekhez mérten jó aránynak számít. Épülőben van a helyi bölcsőde, ami vonzó lehet a családok számára. A település egy általános iskolával rendelkezik, felső tagozatra Kaposmérőre és Kaposvárra járnak. Ugyancsak Kaposvár rendelkezik szakközépiskolákkal, illetve gimnáziumokkal.

INFRASTRUKTÚRA

Infrastrukturális ellátottságát tekintve előnyös helyzetű a település. Buszjáratok nagyjából óránként járnak a Barcs-Kadarkút-Kaposvár vonalon; a megyeszékhely 20 perc alatt elérhető. A 4 km-re lévő Kaposmérő vasúti megállóhellyel rendelkezik. Bárdudvarnokot és Kaposmérőt pedig kerékpárút köti össze. Az utóbbi években egyre növekszik az autós forgalom. Ezzel párhuzamosan történnek útfelújítások; nagy lendületet hozott a 67-es útvonal fejlesztése.

A kereskedelmi és szolgáltató egységet lefedi a három kisebb élelmiszerüzlet, italkiméző és dohánybolt, és a Petörke-tó melletti Horgász-presszó. Ezekon kívül szabadtéri termelői piac kerül megrendezésre minden hét szombati napján. Itt még megemlítendő a Porta Pacis lelkiigakorlatos ház is, amely vallási eseményeknek biztosít helyet.

TELEPÜLÉSI ZÖLDINFRASTRUKTÚRA

Bárdudvarnok elsődleges vonzerejét a gazdag természeti környezet jelenti, melybe szinte beleolvadnak az egyes településrészek. Külterületen rekreációs célú zöldfelület a Petörke-tó környezete és a bányai horgásztó, valamint Bánya határában, a Zselici Tájvédelmi Körzet területe. Karakteres, vonalas zöldhálózati elemek a fasorok. A főút vonalán Bárdra érkezve délről vadgesztenyesor, mely védelem alatt áll, északról pedig nyárfasor kíséri. A Bárd-patak mentén is oszlopos nyárfák sorakoznak Bárd és Kaposdada között. A Petörke tavat nyugat felől lucfenyő-sor, míg keleti oldalán, teljes hosszában vérszilvák határolják. Bárd belterületén magas a zöldfelületek aránya, ám ezek jelentős hányadát a magántulajdonú telkek képezik, illetve utak menti zöldsávok, és funkció nélküli zárványtelkek. Három temetővel rendelkezik, egy a bárdibükki, egy a kaposzentbenedeki részen, egy pedig a Bárd utca végében. Az utak által közrefogott háromszögletű terület csücskében világháborús emlékmű és hozzá tartozó liget található. Van a településnek futballpályája, a főút vonalához közel, illetve két játszótér. Történeti jelentőségű a Gosztonyi-kastély és kúria egykori kertje, ebből a 0,55 hektár természetvédelmi oltalmat élvez, a Gosztonyi Mária által építtetett kápolna környezetében (törzskönyvi szám:13/90/TT/00) (INT-4).

VÁRHATÓ ÉS FOLYAMATBAN LÉVŐ FEJLESZTÉSEK

A közeljövőben tervezett fejlesztési célú beavatkozások kereskedelmi és szolgáltató, intézményi és turisztikai célúak. Az építési szabályzatban a szükséges módosítások megtörténnek.

1. A víztározó északi felén, a településhez csatlakozó területen étterem és panzió épül a közeljövőben.
2. A Horgász Presszó mellett vizesblokk épül, valamint tervben van a kiülöhelyek bővítése.
3. Ugyancsak vizesblokk épül a strandon.
4. A Petörke mentén horgászszállások kialakítását tervezik.
5. A Petörke Portéka területén piacépületet húznak fel.
6. 40 m magas kilátó épül a Horgász Presszó felett, a Bárdi-hegyen.
7. Bölcsőde van épülőben az óvodától nem messze.
8. „Rétesező” ,szövetkezeti bolt épül a főút mellett.

TELEPÜLÉSI ZÖLDINFRASTRUKTÚRA

Bárdudvarnok elsődleges vonzerejét a gazdag természeti környezet jelenti, melybe szinte beleolvadnak az egyes településrészek. Külterületen rekreációs célú zöldfelület a Petörke-tó környezete és a bányai horgásztó, valamint Bánya határában, a Zselici Tájvédelmi Körzet területe. Karakteres, vonalas zöldhálózati elemek a fasorok. A főút vonalán Bárdra érkezve délről vadgesztenyesor, mely védelem alatt áll, északról pedig nyárfasor kíséri. A Bárd-patak mentén is oszlopos nyárfák sorakoznak Bárd és Kaposdada között. A Petörke tavat nyugat felől lucfenyő-sor, míg keleti oldalán, teljes hosszában vérszilvák határolják. Bárd belterületén magas a zöldfelületek aránya, ám ezek jelentős hányadát a magántulajdonú telkek képezik, illetve utak menti zöldsávok, és funkció nélküli zárványtelkek. Három temetővel rendelkezik, egy a bárdibükki, egy a kaposszentbenedeki részen, egy pedig a Bárd utca végében. Az utak által közrefogott háromszögletű terület csücskében világháborús emlékmű és hozzá tartozó liget található. Van a településnek futballpályája, a főút vonalához közel, illetve két játszótér. Történeti jelentőségű a Gosztonyi-kastély és kúria egykori kertje, ebből a 0,55 hektár természetvédelmi oltalmat élvez, a Gosztonyi Mária által építtetett kápolna környezetében (törzskönyvi szám:13/90/TT/00) (INT-4).

TELEPÜLÉSI KARAKTER

Somogy a nagy erdőségek és mocsarak hazája volt egészen a 19. század elejéig. A táji adottságok és a domborzat, de a társadalmi struktúra is közrejátszott az aprófalvas települések kialakulásában. Ezek szórtan helyezkednek el, többnyire völgyi helyzetben. A dombok tetején szőlőskerteket találunk, vagy enyhébb lejtés esetén szántókat. A puszták jellemzően még ma is meghatározzák Bárdudvarnok településszerkezetét: az egyes településrészek az 50 főtől a 100 fő feletti lakosságig változnak.

A régebbi településrészekben, mint Kaposszentbenedek, fésűs beépítéssel találkozunk, hagyományos, oldalhatáron álló, előkerttel rendelkező lakóházakkal. Helyenként a lakóház folytatásában ma is megjelenik a szérű, góré és istállóépület. A Bárd utcában a falusias, telekhatárhoz illesztett, illetve a szabadon álló beépítés egyaránt jellemző. Felső szakaszán meghatározó a kockaházak látványa. A főúthoz közeli, újonnan kialakult részeken megjelennek az emeletes családi házak, magas burkolati aránnyal.

A 1990-es évek végétől több családi ház és közintézmény épül organikus stílusban. Ezek karakteres épületek, ugyanakkor szervesen illeszkednek a település szövetébe.

Az utcaképet meghatározza a magántelkeken telepített növényzet látványa. Elsősorban a házak fölé magasodó fenyőfélék oldják az épülettömegek összhatását. Ezt erősítik a gondozott előkertek, és az alacsony áttört kerítések alkalmazása is.

KÖZÖSSÉG

Bárdudvarnok közössége jól működő, összetartó, és ez sokban segíti a település fejlődését, arculatának meghatározását és megőrzését. Az év során számos rendezvény és program kerül megrendezésre, és nagy hangsúlyt kap a népi hagyományok megőrzése, vagy akár felelevenítése. Például a faluközösség sajátos szokásává vált az utóbbi 10 évben, hogy minden évben, karácsony napján, összegyűlik a Petörke partján, és a bátrabbak meg is mártóznak a tó vizében. Vagy minden év augusztusában rendezik meg a Faluszínházat, ahol gyerekek mutatják be az egy hónap alatt begyakorolt színdarabot. De ezeken kívül sok másik esemény is felsorolható. Ezeknek fontos helyszínei a Faluház és annak közvetlen környezete, a Petörke-tó strandja és a piac területe.

TERVEZÉSI TERÜLET SZŰKEBB KÖRNYEZETE

VÍZTÁROZÓ ÉS KÖZVETLEN KÖRNYEZETE

A tervezési terület a Bárd-patak völgyében helyezkedik el, amely ezen a szakaszán megtörik a Bárdi-hegy képezte akadály hatására, kelet-nyugati irányban halad tovább a Barát-hegyig, ahol aztán ismét irányt vált és észak felé egyenesen a Kapos-folyóba tart. 2007-ben víztározót alakították ki a patak mellett, az úgynevezett Marófai dűlő telkein a Bárdi-patak rendszeres áradásai miatt. Két évre rá le kellett ereszteni, mivel a telkeken időszakosan megjelent a **belvíz**. 2020-ban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretein belül beadott pályázat lehetővé tette az árvízcsúcs-csökkentő tározó újbóli kialakítását (pályázat sorszáma: TOP-2.1.3-15-SO1-2016-00013). Ennek során megerősítették az észak felől záró töltéseket, egy második tározó tavat is kialakítottak, szivárgó övárkot, valamint betápláló és leeresztő műtárgyakat. A beavatkozással érintett

területek: Bárdudvarnok 66, 40/2, 39/1-7, 0392/3, 0392/4, 0392/5, 0392/6, 0406, 0412/89 és 0412/2 hrsz. A kivitelezési munkálatokat a Blamax Kft. végezte (INT-5).

A nagyobb tározó tó felülete üzemi vízszinten 4,0 ha, árvízszintje 4,24 ha. Vízmélysége 0,87 m, a számított párolgás pedig 16 960 m³/év. A nagy kiterjedésű szabad vízfelület és a tápláló patak szélsőséges vízjárása következtében erős a vízszintingadozás, nagyjából 20-30 cm. A körtöltés rézsűmeredeksége **2:3-as. A mederfenék 90%-ra tömörített fedetlen altalaj, ugyanis a talaj természetes agyagtartalma elegendő vízzáró réteg létrehozásához.** A tavat évente egyszer leengedik, hogy a víz kicserélődhessen. A mederből kitermelt talajt a tó délnyugati és keleti felében deponálták (INT-6).

A 143,0 tszf magasságú sík területhez képest a Bárdi-hegy 211,5 méterrel magasodik dél felől, és meredek domboldalból egyenletes lejtővé szelídülő tereppel csatlakozik a vízfelszínhez. A magas beárnyékoltság és a vízfelület párolgása révén itt valamivel hűvösebb az átlag hőmérséklet. Észak felől Kaposzentbenedek, míg nyugat felől Bárd magasabb térszínen lévő telkei határolják a tavat.

A tározó tó déli vonalán, aszfaltozott kerékpárút fut, mely a Bárd-patakkal párhuzamosan lett kiépítve Bányától Kaposmérőig. Az egykori Kaposvár-Barcs helyi érdeki vasút nyomvonalát követi, a Bárdibükki vasútállomás épülete ma is ott áll. Ezen kívül Szentbenedek felől a töltésen lehet **megközelíteni a területet** a vízfelületig, ahonnan a túlpartra való átjutást az áteresztő műtárgyak teszi lehetővé, a tó két végében. Ezek szélessége 60 cm, egy oldalról korláttal megtámogatva. A kisebb tó és a település utcája közötti terület sík felületet hoztak létre a mederből származó talaj szétterítésével. Itt egy csoport fűzfa árnyékában pihenőhelyet alakítottak ki, mellette a kivitelezési munkálatokból maradt szórt burkolatú gépek számára kialakított parkoló található. A területrészt északnyugati sarkában kap majd helyet az étterem. Szervizútként használható a kerékpárút, illetve a védelmi töltés koronaszélessége is megfelelő erre a célra.

A kivitelezési munkálatok során nagy területen bolygatták meg a talajt, és gyenge minőségű talaj lett kiterítve a tó partvonalára és a kerékpárút közötti területeken. Fűmagvetéssel és rendszeres kaszálás segítségével mára kialakult egy nagyjából összefüggő gyepfelület. A vízfelszínhez csatlakozó rézsűk meredeksége nehezíti a növényzet megtelepedését. Nádas jelenik meg a sekélyebb részeken, elsősorban a műtárgyak közelében. A kerékpárút vonalától a Bárdi-hegy lábáig kevésbé bolygatott a növényzet; itt beállt gyepársulást találunk, kisebb foltokban fű- és nyárliget, a

domboldalt pedig nagy részben őshonos fajokkal elegyes akácos borítja. Az állomány sűrűsége átlagosan **26 db/100m²**, vastagsága 15-30 cm közötti, a cserjeszint gyér. Alkotó fafajok: fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), mezei juhar (*Acer campestre*), korai juhar (*Acer platanoides*), kocsánytalan tölgy (*Quercus robur*), madárcseresznye (*Prunus avium subsp. avium*), közönséges dió (*Juglans regia*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), cseresznyeszilva (*Punus cerasifera*), kutyabenge (*Frangula alnus*), zselnice (*Prunus padus*). A koronavonalon idősebb ezüsthársak (*Tilia tomentosa*), hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) és mezei juhar (*Acer campestre*) nőnek. A tisztán akác alkotta foltokban az átlagos törzsátmérő 20 cm, állománysűrűség 20 db/100 m². A mélyebb fekvésű területeken, ahol magasabb a talajvíz, fehér fűz (*Salix alba*), veresgyűrűs som (*Cornus sanguinea*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), zselnice (*Prunus padus*), mezei juhar (*Acer campestre*), kecskerágó (*Euonymus europaeus*), fekete bodza (*Sambucus nigra*), korai juhar (*Acer platanoides*), alkotta állományokat találunk. Átlagos átmérő 18 cm, állományűrűsége 16-19 db/ 100 m². A Bárdi-hegy keleti oldalán, a gerincen kissé más jellegű a fafajösszetétel, sűrűbb a cserjeszint is. Átlagos darabszám 100 négyzetméteren 30, törzsátmérő 15-28 cm. Jellemző fajok a mezei juhar (*Acer campestre*), közönséges mogyoró, egybibés galagonya, tatárjuhar, nyugati ostorfa, közönséges dió (*Juglans regia*), kocsánytalan tölgy (*Quercus robur*), fagyal (*Ligustrum vulgare*), húsos som (*Cornus mas*), gyepűrózsa (*Rosa canina*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), fekete bodza (*Sambucus nigra*), cseresznyeszilva (*Punus cerasifera*), mogyorós hólyagfa (*Staphylea pinnata*), gyepszinten megtalálható a borostyán (*Hedera helix*) és a télizöld meténg (*Vinca minor*). A felmért fák jelentős része kecskefűz, fehér akác és közönséges dió. Értékesek a hársak és az idős kocsányos tölgyek.

A Bárdi-hegy délnyugati oldalában szélesen elterülő, körbekerített területen birkák legelnek. A legelő közepén tájba illeszkedő birkahodályt építettek. A jövőben azonban számolni kell azzal, hogy a birkatartás megszűnik, így az épületnek új funkciót kell találni.

Érdeemes beszélni a látványkapcsolatokról is, hiszen nagy vízfelületről beszélünk, dombok által körülölelt területen. Bárdon, a Faluház dombjáról a tavak teljes látványa tárul elénk. Ugyanígy a Bárdi-hegy és a Barát-hegy tetejének egy-egy pontjáról is. Az egykori vasútállomás felől a víztükörhöz érve fehéren magasodik a református templom tornya, mögötte pedig a katolikus templomé. Észak felől érkező töltés tengelyébe ér a birkahodály épülete. A vízfelszínen északon Szentbenedek házai és fái tükröződnek,

másik felén pedig a Bárdi-hegy sötét tömege. Az utcáról a tóra nézve fel-feltáruul annak látványa a házak között.

A terület közelsége miatt forgalmas helynek mondható. Hétfvégéken és melegebb napokon kerékpárosok kedvelt útvonala a (Kaposvár-)Kaposmérő-Bárdudvarnok-Bánya szakasz. A hétköznapokban a helyi lakosok is szívesen járnak ki ide futni, kutyát sétáltatni, babakocsival járni egyet,vagy levegőzni. Ez egy könnyed 20-30 perces sétát jelent.

PIAC ÉS KÖRNYEZETE

A Bárdi-hegy és a Barát-hegy által közrefogott völgyben terül el a Petörke-tó. A völgyzáró gáttól a Bárd-patakba futó kivezető árok üde réten halad át. A rét a Szentbenedek felől Szenna felé tartó aszfalozott út és a Petörke nyugati oldalán futó szórt burkolatú út által közrefogott. Heti rendszerességgel itt tartják a termelői piacot, a Petörke Portékát, de ez a csak egy kis részét foglalja el a területnek, a többi része kihasználatlan. A portékákat fa árusító bódékban teszik ki, melyeket kör alakban helyeztek el, és az általuk közre zárt tér szórt murvaburkolatot kapott. Mivel kijelölt parkolóhely nincs, az ide érkezők általában a Bárdi-patak menti gyepterületre kanyarodnak le az aszfaltútról, a piac előtti gyepfelületen, vagy a presszó előtt találnak helyet a gépjárműveknek. Az piac fokozatosan bővül, egyre több árus érkezik a szomszédos teleülésekről is, ezért vált indokolttá egy piacépület elhelyezése vizeslokkal.

A Bárdi-hegy lábában, a domboldalhoz illesztve, a piac keleti oldalán van a Horgász presszó, mely fontos központ a közösségi élet szempontjából. A presszóhoz a kivezető árkon átívelő kis gyalogos hídon is át lehet jutni, melyhez víz-forgatta malomkerék csatlakozik. A piactól nyugatra a Barát-hegy oldalában crossmotorpálya található. Itt időszakosan versenyeket is rendeznek.

Határoló térfalat képez a vérszilva fasor az aszfaltúr mentén, illetve a kivezető árkot kísérő szomorú fűz és nyárfák alkotta sor. A nyárfák előtt kúp formájú kislevelű hársfák alkotta sor áll. A tér középső tengelyét merőlegesen zárja a több méter magasságba érő gát.

A piacterület megközelítése kerékpárútról és a Szentbenedeken átvezető aszfaltútról lehetséges. A kerékpárút vonalán Kaposdada irányában 200 m-re található a premontrei

prépostság romja és a Szent Benedek szobor. Ellenkező irányban, hasonló távolságra pedig a víztározó. Itt, az utak kereszteződésében, fedett pihenőhelyen állhatnak meg a kerékpárosok.

A presszó előtt kis gyepes fogadóterületet található; ebből a térből nyílik egy átmeneti térrész, ami a piacterület és a víztározó leeresztő árkát köti össze. A Bárd-patak és a kerékpárút közt széles, sík gyepfelület helyezkedik el, itt terítették el a mederből kitermelt talaj egy részét. Ezzel szemközt, doboldalba vájt, terméskőfallal megtámasztott, szögletes teret képez a szabadtéri színpad. Ez a markáns tájélem saját mentális térrel rendelkezik, mégis kieső rész, mivel eredeti rendeltetését nem tölti be és új funkciót nem kapott. Innen indulva, a domb gerincén, egyenletes emelkedőn lehet feljutni a tervezett kilátóépület területéhez.

KONKLÚZIÓ

KIÉRTÉKELÉS

A teljes tervezési területen egyetlen kiépített útvonal vezet keresztül, így a bejárás tulajdonképpen kelet-nyugati irányú tengelyre korlátozódik. Ezt erősíti, hogy oldal irányú feltáró úthálózat nincs, illetve hiányoznak azok az elemek, amelyek ezt a fajta áramlást elősegítik. A nagy terek és a sík belekatlan felszínnek miatt nehezebben befogadható a lépték az ide látogató számára, ez is arra ösztönzi, hogy a kijelölt útvonalon haladjon. A vízen átkelés csak a tó két végében lévő műtárgyakon lehetséges, ami nem igazán hívogató. Általános helyzetben az ember készletét érez a víz közvetlen elérésére, ez itt azonban nem érvényesül, mivel a vízfelszín alacsonyan fekszik az azt körülzáró töltéshez képest, és rézsűk meredeken csatlakoznak hozzá. A nagy kiterjedésű, szabad vízfelület erősen párologtat, így magasabb a vízszint ingadozása, ami ennél a vízmélységnél látványos különbségeket mutat. Az erős művi környezet feszes keretet ad a területnek, idegenszerűen hat a környező táj organikusan kialakult szövetében. A bejáratok nem egyértelműek, a hiányzik a megérkezés érzete. Így délnyugat felől haladva a víztározóig, az út vonalában végigkísér a terep síkja felé magasodó talajdepónia rendezetlen látványa. Az út másik oldaláról kellemes vezetést ad a tó felé fokozatosan lejtő dombvonal. Kérve a víztükörhöz a megtörő út és a kinyíló tér megállásra készlet.

Feltárul a település látványa a fehér templomtornyokkal, és a Barát-hegy íve kelet felől. Innen finom ívben követi az út a domblábat, egy ponton enyhe lankával megemelkedve. A piacterület és a tó vége közötti átmeneti terek nem készítenek megállásra. A legelő területe a birkahodállyal kiemelt helyzetű, könnyen megközelíthető, a birkatartás megszűnésével érdemes új funkcióval felruházni. A presszó és a piac összefűződő terei véletlenszerűek, az egyes elemek, berendezési tárgyak nem találják helyüket, csak úgy, mint a telepített növényállomány. A tér végében falként emelkedik a völgyzáró gát, melynek látványa nem túl bizalomgerjesztő. A tervezési terület egészére jellemző, hogy kevés az olyan hely, ami a megállásra, megpihenésre készítenek, vagy ezt az igényt kielégítene.

PROGRAMTERV

A cél a lakosság aktív és passzív rekreációs igényét kielégítő zöldfelület kialakítása. Ezt finom beavatkozásokkal, jól átgondolt kiegészítésekkel, lehetőleg a talaj termőrétegének bolygatása nélkül érve el, hogy a tervezési terület belakottá váljon, és egyfajta hidat képezzen a település és a természeti környezet között, és azok körfogásába beleolvadjon.

Elsődleges helyen a feltáró útvonalak kijelölése áll, ez a települési gyalogos hálózat hiányzó szakaszainak pótlását jelenti. A településről a területre becsatlakozó új ösvények megnyitásával lerövidülnek a távolságok, ami több lakost vonzana a tóhoz. Így az Önkormányzati Hivatal épületétől az étteremig nyílna egy tengely, illetve a bölcsődétől a Bárd-patakon keresztül vezetve. A birkahodály és Szentbenedek felőli bejárat tengelyében híd vezetne keresztül a vízfelszínen. A híd lehetővé teszi azt, hogy a birkahodály közösségi szerepet töltsön be, hiszen így könnyen elérhetővé válik. A víz megélését a part mentén futó palló sorok segítenék. A tópart mentén egy-egy ponton „helyek” kialakításával a keresztirányú áramlás biztosítható. Az erdőbe vezető utakkal egy más jellegű világot tárható fel, új élményt ad a fák sűrűje. Ez a csapás a fő tengelyről ágazik le, majd visszacsatlakozik abba. A tervezett kilátó a strand és a víztározó között légvonalban húzott távolság felénél helyezkedik el. A strandhoz csak a Bárdi-hegy megkerülésével lehet eljutni, így ez a két tény indokoltá teszi a strandtól a kilátóig, majd onnan a víztározóig tartó gyalogos áthaladás biztosítását. A meredek kaptatók rönklépcsőkkel tagolhatóak. Ez az útszakasz az erdei letérőből ágazna le. A kilátóhoz még egy enyhébb, de folyamatosan emelkedő lejtőn lehet majd feljutni a kőszínpadtól a dombgerincen. A kőszínpad szigorú struktúráját ráépített jelleggel, fa szerkezettel fel

lehet oldani. Az ezzel szemközti tér elegendő egy röplabdapálya kijelölésére, mely kedvelt sport a fiatalok körében. Az egyre bővülő piac számára kellő tér áll rendelkezésre, de fontos, hogy báját és közösségben betöltött szerepét megtartsa, ezért a fejlesztéseknél ügyelni kell ezekre a szempontokra. A piacépület súlypontja nem a gátra merőlegesen tengelyen, hanem attól az út irányába forgatva kerülne elhelyezésre. Ez az elrendezés határozná meg a tér további funkcióit és a haladási irányokat.

A víztározó déli felén lévő talajdeponia helyben történő átrendezésével az alábbi elemeknek adhat helyet: egyfelől egy burkolatlan DIRT pályának, ahová a vállalkozó kedvűek letérhetnek a kerékpárútról. Ezt finom tereplasztikával kialakított dombok váltanak, melyek egyfajta előterét képeznek a Bárdi-hegynek, illetve az átvezetést a bölcsőde felől vezető ösvény szintje és a kerékpárút töltése között. Minimális tereprendezéssel a tó két pontján enyhe lejtő kialakításával a vízfelület elérhetővé válik.

Az terep művi jellege növényzet telepítésével orvosolható, így az egyenes partvonalvezetést vízi növényzet törné meg, a leeresztő árokba égerligetet megidéző növénytelepítés alkalmazható. Itt egész évben magasabb a talajvízszint, és a növényzet nem befolyásolná a működést. A tágas terek növényi tömegekkel tagolhatóak, illetve segítik a haladási irányok kijelölését és látványtengelyek megerősítését. A vízfelület párolgását és tagolását szigetekre telepített növényzettel lehet lehetővé tenni. A terület tájba illesztése okán, és költséghatékonysági szempontból is indokolt őshonos, helyi vegetációból nyert fajok alkalmazása. Ezt azért is előnyös, mivel a helyi klímához adaptálódott fajok nagyobb eséllyel maradnak meg a telepítés utáni években, reprezentálni tudják a fajra jellemző díszítőértéket, és mindemellett lehetővé teszik a tájra jellemző élőhelyek kialakulását.

KONCEPCIÓ

Úthálózat

A cél, az úthálózat egyes részeinek összekapcsolásával és bővítésével, elsősorban a szabadban végzett aktív rekreációs tevékenységekre ösztönözni az embereket. A település természetbe ágyazottsága miatt sokan nem ismerik a környező természet karakterét, értékeit, és kevesen indulnak el hosszabb sétákra. A tervezett nyomvonalak különböző helyzeteket tárnak fel: közel vezetnek a vízhez, vízi élővilághoz, vagy elkanyarodnak az

erdőbe, illetve magaslatokra vezetnek, ahonnan belátható a környék. A séták során többet ismerhetnének meg környezetükből, közelebb kerülnének a tájhoz, ami különösen fontos az identitás erősítésében.

A tervezett utak ösvényszerűek, 1,2 m szélesek, és inkább a kitaposott jelleg, és a jelzés értékű útminőség érvényesül, mint a burkolati fedés. A környéken nem jellemző semmilyen kőzet, ezért idegenül hat a tájban akár csak a murva alkalmazása is. A környéken használatos anyag a tégl, mivel az itt található talajoknak magas az agyagtartalma. Ez indokolja azt, hogy vezető sávként a településen belüli utakon ezt alkalmazom. A tóparton leágazó tervezett út is téglórleménnyel stabilizált; erre a „burkolási” módra a település több pontján látható példa.

Az Önkormányzati Hivataltól induló út az étteremnél ér véget. A Hivatal nagyjából a Bárd-utca alsó szakaszának felezőpontjában található; ez körülbelül 250 méterre esik a két legközelebbi lejutási ponttól, és innen egyenesen, 300 métert megtéve le lehet érni a tóhoz.

A bölcsődétől a víztározó irányába kijelölt út elsősorban a bölcsőde és óvoda csoportjainak lehetőség a vízi élővilág bemutatására. Ha a bölcsőde kerítését 2 méterrel beljebb vennék a telekhatártól, a többi lakos is akadálytalanul használhatja.

Csámborgó

A terv lehangsúlyosabb eleme, nem csak fizikai kiterjedését tekintve, hanem olyan szempontból is, hogy összeköti a települést a természettel, közel visz a vízfelszínhez, és átvezet egy más minőségű térbe. Nem egyenes vonalban kapcsolja össze a két partszakaszt, kanyarokat ír le, mint a síkra érő folyók, így ösztönözve az áthaladót, hogy megálljon, lelassuljon, átszellemüljön. A fa szerkezetből adódóan a híd egyenes szakaszokból és csuklópontokból épül fel. Az egyes szakaszok egymáshoz viszonyítva, a kiszélesedő csuklópontok mentén eltolódnak- a híd így veszi fel a kanyarodó formát.

A híd birkahodály és az étterem tengelyét erősíti. Szentbenedek felől érkező a földbe illesztett vasúti talpfák ritmikus sűrűsödése és ritkulása vezet rá fa stégre, ahonnan a híd megkezdődik. A két méteres szintkülönbséget egy ponton megtört, 5%-os lejtésben íveli át, míg a vízfelszín közelébe ér. A víztükörtől 30 cm-re elemelt híd biztosítja a vízen járás érzetét, ugyanakkor nem engedi, hogy a tartószerkezetet víz érje a vízszint ingadozása következtében sem.

A túlpartra érve elágazik, egy része felvezet a rézsún, a másik követi az eddigi logikával követi a partvonalat a birkahodály vonaláig, ahol stéggé szélesedik. Ezen a szakaszon három ponton lépcső hidalja át a vízszint és a részűkorona közti távolságot. Nagyobb felületre bomlik ki a pallósor, mielőtt a túlpartra érve követné a partvonalat. Ez az egykori vasútvonal közvetlen meghosszabbításában történik, ott, ahol a kerékpárút is megtörik. Innen kilátás nyílik a tó teljes felületére, a szigetekkel tagolva, köztük a világítóan fehér templomtornyokkal. A kiszélesedő rész egy sarokpontján derékszögben megtörő korlátnak támaszkodva lehet szemlélődni, vagy a stégen elhelyezett padon.

A híd teljes szélessége 2,4 m, a két széltől 45 cm-re vezetőlécek hívják fel a figyelmet a híd kiterjedésére. A vezetőléc tölti be a korlát szerepét, 45 cm szélesség még elegendő ahhoz, hogy a rosszul vett lépést korrigálni lehessen. A korlát elhagyása az 1 m alatti vízmélység miatt megengedhető.

Szerkezeti megoldásokat tekintve: 3 méternél nem szélesebb kiosztásban 12-16 cm átmérőjű akác oszlopok tartják az övgerendákat. Az oszlopokat 60-80 cm mélyen kell a meder agyagos altalajába döngölni. A vörösfenyő 15/18-as övgerendák vörösfenyő fogópárokra ülnek fel (2 x 7,5/15 cm), és oldal irányból állványcsavarral rögzítettek az oszlopokhoz. A fogópárok lapolással, az oszlopvállra ültetve, a lapra merőlegesen, fűzőcsavarral rögzítettek. Az övgerendákra 30 cm túllógatással, 1 cm-es hézagokkal kerül fel a vörösfenyő pallóburkolat (5/15 cm), melyet rozsdamentes szerkezeti csavarral fog az övgerendához.

Csúrdöngölő

A közösségi események elsődleges, fedett helyszíne a Faluház. Itt tartanak jógaórát, előadásokat, játszóházat, de még táncházat is. Ezzel szemben a faluban jelenleg nincs az ifjúság számára egy olyan nagyobb, zárt hely, ahol összegyűlhetnek, időt tölthetnek együtt. Korábban jól működött ezt a célt kielégítő 'Ifipont', ez az általános iskolában kapott helyet, de aztán megszűnt, pedig igény lenne rá. A birkahodály kellően távol esik a lakott területtől és tere kellően nagy ennek a szerepnek a betöltésére. Az újabban felkapott pajaépítészet példájából kiindulva könnyedén átalakítható az épület. Tulajdonképpen a legfontosabb, belül kapjon egy burkolatréteget, aztán a tér szabadon belakható. Csocsóestek, táncházak helyszínévé válhat. Kívül faburkolatú terasz képez átmenetet a belső és a külső tér között. A tűzrakó körül, az oda, és a tó felé vezető úton téglatörmelékkel felszórt minőségben jelenik meg burkolat. Az tópartra kiérő út a

Csámborgó záró stégjébe ütközik. Az épület környezetében az idős tölgyfák és a körtefák a terasz feljárójánál erősítik a hely különleges hangulatát.

Dirt-pálya és bukfencvető

A dirt-pálya a talajdeponia átmozgatásával könnyedén kialakítható. A fiatalok szívesen gyűlnek össze és járják az utcákat kerékpáron, így letérve a kerékpárútról letérve gyakorolhatnak egy-két trükköt a pályán. Burkolatlan, döngölt föld adná a pálya alapját. A vonalvezetés sokféleképpen kialakítható, nincs előírt szabály. Nagyobb és kisebb bukkanók váltják egymást, a kanyarok külső ívén pedig kiszélesedik a pálya. A pálya végétől kezdődik a Bukfencvető. Különböző magasságú és méretű dombok váltják egymást, terelve a bölcsőde felől érkezőket a tó irányába. A dombocskák 10-20 méter hosszúak, 5-15 méter szélesek, és 1-3 méter magasak. Hosszabbik oldalukkal párhuzamosak a kerékpárútra.

Tájfajta gyümölcsös

A legelőterület nyugati felén, az északnyugati fekvésű lejtőn tájfajta gyümölcsös kapott helyet. A hagyásfás legelők hangulatát hivatott megidézni, ugyanakkor szaporítóanyaggal és gyümölcscsel szolgálna a helyieknek és ide látogatóknak. A hagyásfás legelők jellemzőek a somogyi tájakra, mivel a domborzat és a nagy erdőségek a mezőgazdaságnak nem kedvezett, állattartással foglalkoztak. Legelőterületek felszabadításához kivágták az erdőket, de egy-egy fát (jellemzően tölgyet vagy vadvadkörtét) meghagytak, hogy árnyékot adjon az állatnak. Ezek napjainkra jórészt eltűntek, a meglévők többsége pedig természetvédelmi oltalmat élvez. A tájfajta gyümölcsök adott tájegység mikroklimatikus viszonyaihoz adaptálódott, ellenálló gyümölcsfajta. Az utóbbi időben egyre növekvő tendenciát mutat ezeknek a fajtáknak az alkalmazása. Az ide telepítendő gyümölcsfák közül az alma, körte és szilva fajtákból érdemes válogatni, tekintve a tájoltást és a párás levegőt.

Szemlélődők

A tópart mentén 16 pihenőhelyet jelöltem ki, ebből három tűzrakóhely, tizenhárom pad és egy kétszemélyes pihenőrész földtől elemelt fa deszkázatra helyre. Ez a vízparttól beljebb, az erdőszegély mellett, fűzfák által körülzárt térben helyezkedik el. Itt található egy elfekvő törzsű, 70 cm törzsméretű idős tölgy. Körülötte a sarjak kivágásával

láthatóvá válik, és átmeneti térré válik az erdő és a tisztás között. Innen aztán út indul a kilátó irányába. A kijelölt tűzrakóhely került a Csúrdöngölő mögötti területre, a Csámborgó melletti részre, illetve a tó piac felőli végébe, erdőszegély melletti helyzetbe. A tűzrakók körül más burkolati minőség jelenik meg, hosszú rönkfa padok adnak ülőhelyet. A padok többsége a víz közelében kapott helyet, fák árnyékában, egymástól nagyobb távolságra, hogy aki leül, nyugodtam szemlélődhessen. A padok formavilága egyszerű, nyers, ülőfelülettel és háttámasszal rendelkeznek. Anyaguk akácfa, a tartószerkezet földbe döngölt akácoszlopokból áll.

Szigetek

A 40 000 m² felületű víztüköröt szigetek és félszigetek törik meg. A vízfelületből enyhén kiemelkedő szigetek a Petörke strandjánál is látható égerfákkal benőtt analógiák mentén valósíthatóak meg. A gát egyenes, szigorú síkjából 6 ponton lépnek ki a félszigetek, úgy, hogy a töltés falát beavatkozás nem érinti. A kontúrokat 2 méter magas, 60-80 cm mélyen tómeder agyagos altalajába döngölt akácoszlopok adják. A belső ívek mentét 300 gr/m² sűrűségű geotextília fedi, majd ebbe kerül bele a talajfeltöltés. Az oszlopok felső vonala mentén vegetációs hengerek segítik a vegetáció gyorsabb megtelepedését, illetve védelmet biztosítanak az elhabolás ellen. A vegetációs hengerek jutába csavart nád-és gyékény rizómákat tartalmaznak. Ezeket karós segítségével lehet rögzíteni.

Égerliget

A leeresztő árok azt a célt szolgálja, hogy amikor a vízszint magasabb az előírtnál, a különbség ide érkezik, majd a Bárd-patakba. Ezért ez a terület többségében minimális vízborítottság alatt áll. A tározó és a patak közelsége miatt, a kapilláris hatásnak köszönhetően itt amúgy is magasabb a talaj víztartalma, mint környezetében. Ez ideális közeg a mézgás éger számára. A leeresztő műtárgy 2300 m² területébe ligetszerűen égerfákat helyeztem. Az egyes facsoportok között elengedő a hely, hogy időszakosan ki lehessen kotorni a feltöltődést, hogy a műtárgy elláthassa rendeltetését.

Kukucska

A kőszinpad terméskő fala fokozatosan emelkedik fél méter magasságból 2,4 méterig. Két sarkában 10 méteres lámpatestek állnak. A falhoz csatlakozó rézsű meredek lejtésű, nehezen járható. A fal hideg tömegét a térbe benyúló, ráillesztett jelleggel írja felül a fa

szerkezetű Kukucska. Ez egyfajta vertikális hidat képez a fal talpától a tetejéig. Vonalvezetése korrelál a kőszínpad kialakításával, de az egyes részek egymáshoz viszonyított eltolásával tagolódnak a tömegek. Három részre osztható: a vertikális, hasáb alakú kilátórészre, illetve az ettől két irányban hátfallal párhuzamosan eltolott, horizontális irányú egységekre. Az első szint 1,20 méterrel emelkedik a talajsík fölé 9,8 m hosszúságban. Ide 7 tagú lépcsőkar vezet fel, ami 180°ban megtörve a második szintre vezet fel. Innen egyenes, 4,3 m hosszú, 1,2 m széles átkötő híd vezet a következő síkig, mely 4 m hosszú, 2,4 m széles. Sarkából négy foknyi rönklépcső vezet rá arra az ösvényre, ami a gerincen a kilatóig vezet. A tömegképzés a vertikális síkok szélezetlen deszkaborításával történik. Ezt a szabályt csak az átkötő híd bontja, itt ugyanis a fal nem tömör, hanem oszlopok között feszülő kötél korlát által meghatározott.

A támfalak sarokélei cserjetelepítéssel lecsapottak. Ezek terjedő habitusúak, tarackolóak, mint a veresgyűrűs som (*Cornus sanguinea*) és kúszó boróka (*Juniperus sabina* 'Tiszakürt'). A som piros vesszejei szép kontrasztot adnak az örökzöld kékes lombbal. Ugyan boróka természetesen nem fordul itt elő, alkalmazását a kőfal és a környezetében telepített díszfák, díszcserjék indokolják.

A Kukucska a tervezett kilátótól vezető utat zárja le. A nagy kilátó kisebb megfelelője, mondhatni dobbantója, hasonló szerepet tölt be, de tartózkodik a kilátó megnevezéstől. Részben enged rálátni a településre és a tóra, egyfajta tájékozódási pontként szolgál. Hegyemenetben első nagy levegő a csúcs megmászása előtt, lefelé érkezőnek pedig a lendületét fogja fel, megérkezés érzetét adja.

Röplabdapálya és liget

A Bárd-patak és a kerékpárút közötti terület nyílt gyepes felület, frekventált helyzetben. A közelében lévő piac és presszó bővülése az elkövetkező időkben következik be, így egzakt funkciót nem kapott, az esetlegesen felmerülő területigény miatt. A patak vonalában vízparti fák kaptak helyet, messziről is láthatóvá téve a víz jelenlétét. A röplabdapálya alapját gyep képezi, mérete 9 x 18 m. A háló tartó rudjai az előbbiekhöz hasonlóan 80 cm mélyre döngölt, 3 méteres akácoszlopok.

Piactér

A megálmodott piacépület a tér hosszanti tengelyét nem merőlegesen keresztezi, az aszfaltúttal 30°os szöget zár be. Kialakítása az organikus építészeti formákat tükrözi,

tetőgerince enyhe ívben megtörik, így nyújtott S-alakot ír le. Ez a forma nem választ szét, mégis elkülönít tereket. Szabad az áramlás a gát irányába és a presszóhoz vezető híd felé. Áttört jellege összekapcsolja az előtte és mögötte lévő részeket. A tetőtér alatt sorakoznának az árusító asztalok. A presszó felé eső részben helyet kapna a raktár és a vizesblokk tömbje.

A piac mögött ligetesen telepített fák árnyékában le lehet ülni, elfogyasztani a piacon vásárolt termékeket, beszélgetni, vagy egyet bográcsolni. Az ülőfelületek a fák törzsét körülölelő körpadok, vagy azokat ívben összekötő szalagpadok. Az ívek belső felén kör alakú asztalok kapnak helyet. A ligetet után felnyílik a tér, majd a gát előtt újra bezárul a térfalként telepített fáknek köszönhetően. A szabad térben körhinta és kosárhinta várja a gyerekeket, fiatalokat. A piacterületen egy-egy ponton fából készült, állat, növény, gomba vagy rovar felnagyított mása jelenik meg. A Petörke kivezető árkánál elhelyezett Arkhimédészi csiga a gyerekek kedvelt játéka lehet.

Növényalkalmazás

A terv esetében a növényalkalmazás elsődleges küldetése a tértagolás és a művi környezet oldása. Ezzel párhuzamosan érvényesül a tájba illesztés elve, nem csak vizuális értelemben, hanem élőhelykialakítás céljából is. Természetesen azt a fajta komplexitást, amit egy természetes társulásnál látunk, nem lehet egyről a kettőre megvalósítani, azonban a jellemző fajok telepítésével és az élőhelyi feltételek biztosításával ezek a rendszerek a saját ritmusuk szerint beállnak.

A tópart menti területek keresztmetszetében eltérő karakterű zónákat jelöltem meg. Így lesz egy vízparti sáv, és szigetek, kerékpárút és víz közötti keményfás ligeterdő, kerékpárút közvetlen környezetében egy-egy szakaszon megjelenő fasor vagy szoliter, illetve az erdősáv előtti területeken a szegélyhelyzet kihangsúlyozása. Ezt a logikát nem folytonosan követi a növénytelepítési koncepció, így például a ligeterdő a part menti szakasznak csak a vége felé jelenik meg. Ritkából sűrűbe, majd megint ritkába és sűrűbe vált a fatelepítés.

A vízparti zónában a szukcessziós folyamatok következtében megjelent a vízi növényzet, így a nád és a gyékény. Pontszerű telepítéssel kerül bele vessző fűzény (*Lythrum virgatum*), sárga nőszirm (*Iris palustris*), a sekélyebb, laposabb részeken pedig fekete sás (*Carex nigra*) is. A szigeteken megjelenő fafajok a fehér fűz (*Salix alba*) és a mézgas éger (*Alnus glutinosa*).

A keményfás ligeterdők megidéző zónában a fás szárú állományt a mézgas éger (*Alnus glutinosa*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), magyar kőris (*Fraxinus angustifolia subsp. danubialis*), fehér fűz (*Salix alba*), rezgő nyár (*Populus tremula*) szil (*Ulmus minor*), májusi zselnice (*Prunus padus*), kutyabenge (*Frangula alnus*), mogyorós hólyagfa (*Staphylea pinnata*) képezi. Az aljnövényzetben megjelenik a közönséges borostyán (*Hedera helix*), a télizöld meténg (*Vinca minor*). Egy-egy ponton, a víz közelébe szomorú fűz (*Salix sepulcralis 'Chrysocoma'*) kerül.

A kerékpárút vonalát 3 ponton rövid szakaszon fasor vezeti meg. Ebben a zónában őshonos és tájra jellemző fajok díszkertészeti fajtáit alkalmaztam, mivel azoknak magasabb a díszítő értéke. A fasorokban a magyar kőris egy olyan fajtáját választottam, amely ősszel mély bordóra színeződik (*Fraxinus angustifolia 'Raywood'*), az út további szakaszain megjelenik a télen narancsszínű vesszejével díszítő kislevelű hárs (*Tilia cordata 'Winter Orange'*) és a mezei juharnak egy olyan fajtája, melynek levelei kihajtáskor bordóak (*Acer campestre 'Red Shine'*).

Az erdőszegélyi helyzetben alkalmazott fajok a kocsánytalan tölgy (*Quercus robur*), vadkörte (*Pyrus pyraeaster*), madárcseresznye (*Prunus avium subsp. avium*), mezei juhar (*Acer campestre*), korai juhar (*Acer platanoides*), ezüst hárs (*Tilia tomentosa*), közönséges mogyoró (*Corylus avellana*) és veresgyűrűs som (*Cornus sanguinea*).

A gát töltése külön helyzetet tár fel. Az itt megjelenő gyep az ÁNÉR kategória szerinti hegy-és dombvidéki üde gyep élőhelytípus lehet. A környező területekről származó kaszálék terítésével biztosított a szaporítóanyag kijutása.

A faanyag az illetékes erdészettől beszerezhető, ebben az esetben a SEFAG Zrt.-től, 2 éves, egyszer iskolázott csemete minőségben. A díszfák beszerzése valamivel magasabb költséggel jár, ezt érdemes a legközelebbi faiskolából beszerezni.

ÖSSZEGZÉS

A tervezési terület nem rendelkezik konkrét határokkal. A tervezett úthálózat bekapcsolja a területet a települési szövetbe. A tervezett koncepció az előírásoknak és szabályoknak megfelel. A tervezett elemek egy útvonal vezetésével mind önkormányzati telken találhatóak; ez segítheti azok megvalósulását.

A tájba illesztés helyi anyagok használatával, őshonos növényfajok megválasztásával valósul meg. Az anyagok megválasztása és a tervezett objektumok összességében költséghatékonyan megvalósíthatóak.

A kevés a direkt funkció, így lehetőség arra, hogy megtalálja a saját hangját

-átmenet a természeti környezet és épített környezet között „tornác”

-leghangsúlyosabb elem: csámborgó

-bizonyos részletek kidolgozatlansága a lépték nagyságából ered- esszenciáját megragadni

FORRÁSJEGYZÉK

Ábrahám et al.,2018- Dr. Ábrahám Levente PhD, Dr.Mészáros Renáta,Prukner Gábor (2018) Zselici Ezüsthárs Natúrpark natúrparki megalapozó szakmai háttér tanulmány

Bihari,2018- Bihari Zita szerk., 2018. Éghajlat In: Kocsis K. (főszerk.): Magyarország Nemzeti Atlasza – Természeti környezet. Budapest, MTA CSFK Földrajztudományi Intézet.

Dövényi,2010-Dövény Zoltán szerk., (2010) Magyarország kistájainak katasztere, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest pp.474-477 p.875

elérése: Magyar Nemzeti Digitális Archívum ([Magyar Nemzeti Digitális Archívum • Monográfia NA-53 \(mandadb.hu\)](http://Magyar Nemzeti Digitális Archívum • Monográfia NA-53 (mandadb.hu)))

Hunyadi,2002- Hunyadi Zsolt (2002) Cruciferi domus hospitalis per Hungariam et Sclavoniam... A johanniták Magyarországon a 14. század végéig In.: AETAS - Történettudományi folyóirat (2002) 4.szám pp.50-73

Kiss,1935- Kiss Elemér szerk., (1935) Alsódunántul mezőgazdasága és az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara területéhez tartozó Baranya-, Somogy-, Tolna-, Zalavármegyék és Pécs TH. város mezőgazdasági cím- és névjegyzéke 2. pp,144 p. 648

Knézy,2018- Knézy Judit (2018) Három község a Zselic nyugati szélén 1921–27 között Kadarkút, Bárdudvarnok, Hedrehely népének életkörülményei In.: A Kaposvári Rippel-Rónai Múzeum Közleményei (2018) 5.szám pp.255-271

M Aradi és Molnár,2014- M.Aradi Csilla és Molnár István (2014) Premontrei monostor feltárása Bárdudvarnokon In.: Archaeologia-Altum Castrum Online Magazin (2014)

Magyar,1993- Magyar Kálmán (1933) Somogy megye régészeti múltja a honfoglalás és a középkor évszázadaiban - Iskola és Levéltár 37-38., Kaposvár pp.17-19 p.98

Miha,1955- Miha Mihály (1935) Bárdudvarnok Monográfiája. Somogy Megyei Múzeum Néprajzi adattár p.9. leltári szám: NA_53

Molnár,2018- Molnár Zsolt, Király Gergely, Fekete Gábor szerk., 2018. Növényzet In.: Kocsis K. (főszerk.): Magyarország Nemzeti Atlasza – Természeti környezet. Budapest, MTA CSFK Földrajztudományi Intézet.

Pásztor,2018- Pásztor László szerk., 2018. Talajok In: Kocsis K. (főszerk.): Magyarország Nemzeti Atlasza – Természeti környezet. Budapest, MTA CSFK Földrajztudományi Intézet.

Reiszig,1914- Reiszig Ede dr. (1914) Somogy Vármegye községei In.: Borovszky Samu (1914) Magyarország vármegyéi és városai, Somogy Vármegye, Budapest

Ujváry,1914- Ujváry Imre (1914) Mezőgazdaság, Állattenyésztés, Szőlőművelés, Erdészet In.: Borovszky Samu (1914) Magyarország vármegyéi és városai, Somogy Vármegye, Budapest

VGT,2010 - Vízgyűjtő-Gazdálkodási Terv, (2010) 1-12.jelű, Kapos vízgyűjtő, közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Közép-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

INT-1-Bárdudvarnok Önkormányzatának hivatalos honlapja

link: (bardudvarnok.hu) látogatás ideje: 2022.11.02.

INT-2 [Református templom, Bárdudvarnok \(muemlekem.hu\)](http://muemlekem.hu)

INT-3 [Turisztikai portál - Szent Benedek templom- Bárdudvarnok \(zselicvidekfejleszto.hu\)](http://zselicvidekfejleszto.hu)

INT-4- [Természetvédelem hivatalos honlapja](http://termeszetvedelem.hu)

link: termeszetvedelem.hu látogatás ideje:2022.10.24.

INT-5 https://www.kozbeszerzes.hu/ertesito/2020/971/megtekint/portal_0971_2020/

INT-6 1983-23_Határozat.pdf (kormanyhivatal.hu)

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Bartus Boglárka
A Hallgató Neptun kódja: NQEFSN
A dolgozat címe: A bárdudvarnoki víztározó zöldfelület-fejlesztési koncepcióterve
A megjelenés éve: 2022
A konzulens, tanszék neve: Gergely Antal, Kert- és Szabadtérépítészeti Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

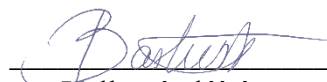
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemitulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2022.11.09.

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A Bartus Boglárka (hallgató Neptun azonosítója: NQEFSN) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A diplomadolgozatot a záróvizsgán történő védelemre javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*¹

Kelt: Budapest, 2022. november 9.

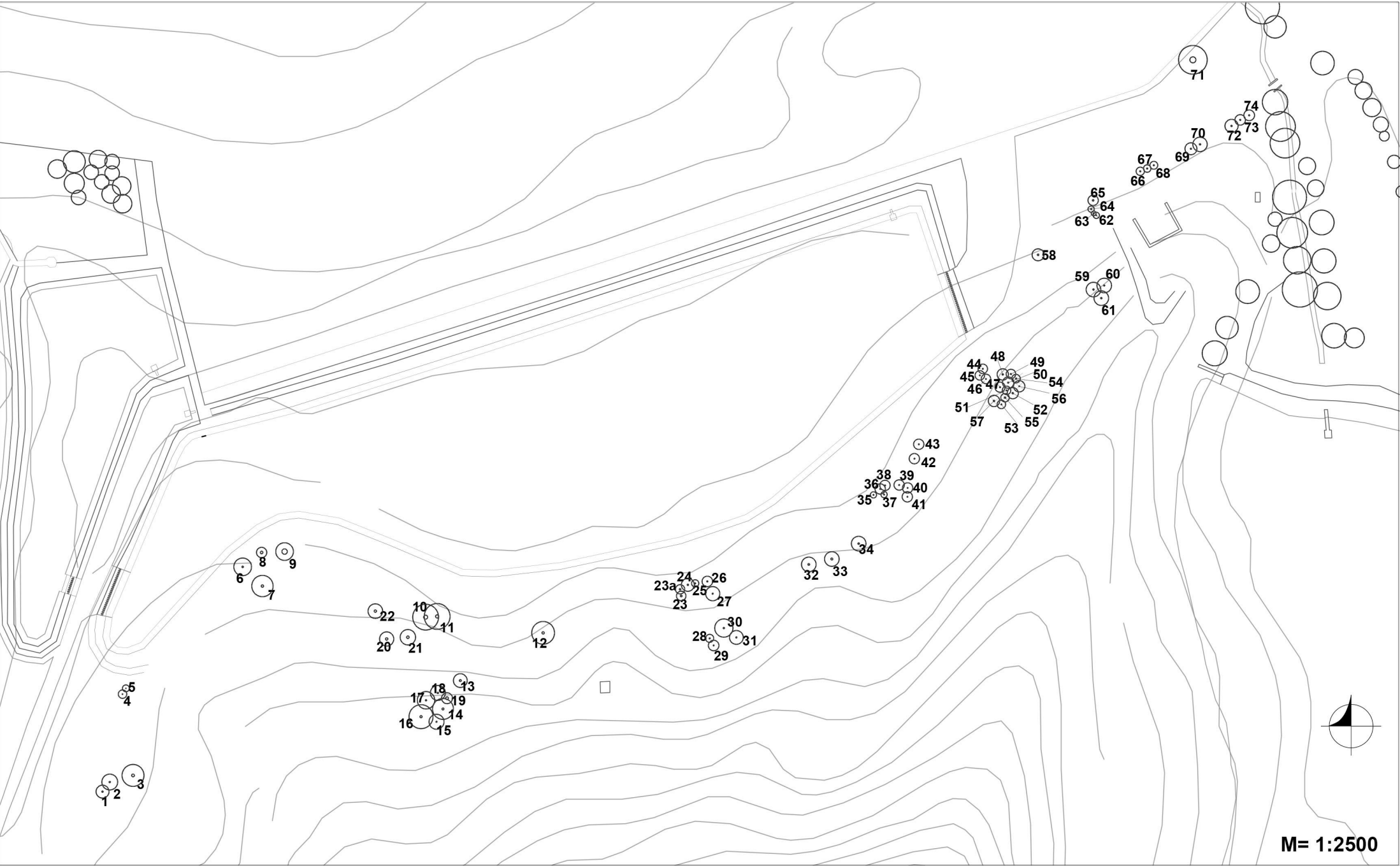
Belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendó.

SORSZÁM	LATIN NÉV	MAGYAR NÉV	TÖRZSÁTMÉRŐ (cm)	KORONAÁTMÉRŐ (m)	FAMAGASSÁG (m)	TÖRZSMAGASSÁG(m)	GYÖKÉRÁLLAPOT	TÖRZSÁLLAPOT	LOMBKORONAÁLLAPOT	MEGJEGYZÉS
1	Fraxinus excelsior	magas kőris	14+15+14+16+12	6	8	2	5	5	4	
2	Fraxinus excelsior	magas kőris	11+12+15+12	7	8	3	5	4	4	
3	Salix alba	fehér fűz	18+14+13+15	9	10	3	5	5	5	
4	Juglans regia	közönséges dió	12	3	5	1,5	5	5	4	
5	Juglans regia	közönséges dió	10	3	5	1,5	5	4	4	
6	Juglans regia	közönséges dió	25+25+20	7	8	1	5	4	4	
7	Prunus cerasifera	mirabolán	10	9	4	1	4	4	5	bokorfa
8	Crataegus monogyna	egybibés galagonya	20	4	3	0,4	5	5	4	féloldalasan növény
9	Malus ssp.	alma	30	6	7	3	5	3	1	fagyöngy
10	Quercus robur	kocsányos tölgy	70	12	12	3,5	5	5	4	45°-ban nyugat felé dől
11	Quercus robur	kocsányos tölgy	25	6	10	3,5	5	5	4	féloldalas korona
12	Juglans regia	közönséges dió	30+30	10	10	2	5	5	4	
13	Crataegus monogyna	egybibés galagonya	15	5	4	2	5	3	4	fagyöngy
14	Morus alba	fehéreper	50	10	14	1,5	5	5	5	lejtő felé erősebb gyökérzet
15	Morus alba	fehéreper	35	8	14	3,5	5	5	4	NY felé megdőlt
16	Quercus robur	kocsányos tölgy	70	12	14	2,8	5	5	5	féloldalas korona
17	Quercus robur	kocsányos tölgy	40	8	13	2	5	5	5	
18	Prunus avium subsp. Avium	madárcseresznye	20	3	5	4	5	2	1	kivágásra ajánlott
19	Crataegus monogyna	egybibés galagonya	15	4	4	0,4	5	3	5	
20	Pyrus communis	körte	40	6	6	1,5	4	4	3	
21	Pyrus communis	körte	30	4	6	1	5	3	4	
22	Juglans regia	közönséges dió	20+25	6	7	2	5	4	4	
23	Salix alba	fehér fűz	15	5	7	1	5	5	4	
23a	Salix alba	fehér fűz	15	3	6	0,5	5	4	4	
24	Salix alba	fehér fűz	12+10+9+10	7	6	1	5	5	4	
25	Salix alba	fehér fűz	6+5	3	5	1,5	5	4	3	
26	Salix alba	fehér fűz	20	4	5	0,3	5	5	5	

27	Salix alba	fehér fűz	10+10+15	7	7	0,2	5	4	4	
28	Quercus robur	kocsányos tölgy	10	3	6	1	5	5	4	
29	Quercus robur	kocsányos tölgy	15	5	6	1,2	5	5	4	
30	Quercus robur	kocsányos tölgy	70	9	6	4	4	4	4	földön fekvő törzs
31	Quercus robur	kocsányos tölgy	50	5	8	3	5	5	4	D felé megdőlt
32	Salix caprea	kecskefűz	10+15+15	6	6	0,7	2	3	4	
33	Salix caprea	kecskefűz	25	6	6	0,4	3	4	5	
34	Salix caprea	kecskefűz	30	6	7	0,4	3	4	5	
35	Robinia pseudoacacia	fehér akác	10	3	6	1,5	5	5	4	
36	Robinia pseudoacacia	fehér akác	10+10+10+10	6	7	1,5	4	5	4	
37	Robinia pseudoacacia	fehér akác	10	4	5	3	5	5	4	
38	Robinia pseudoacacia	fehér akác	11	3	5	3,5	5	5	4	
39	Salix caprea	kecskefűz	15+11+12+11	5	4	1	3	3	3	
40	Salix caprea	kecskefűz	12+11+10	7	4	0,7	4	4	5	
41	Salix caprea	kecskefűz	15+15	4	6	0,7	5	4	5	
42	Salix caprea	kecskefűz	10+12+15+15	6	5	0,3	3	4	4	
43	Salix caprea	kecskefűz	25	5	7	0,3	4	5	5	
44	Robinia pseudoacacia	fehér akác	60	8	9	0,3	5	5	5	
45	Robinia pseudoacacia	fehér akác	10+9+9	3	5	2	5	5	4	
46	Robinia pseudoacacia	fehér akác	20+15+17	8	11	3	4	5	3	kivágásra javasolt
47	Tilia platyphyllos	nagylevelű hárs	20	4	9	3	5	5	4	
48	Tilia platyphyllos	nagylevelű hárs	20	4	9	2	5	4	4	
49	Tilia platyphyllos	nagylevelű hárs	35	7	12	5	5	5	4	
50	Tilia platyphyllos	nagylevelű hárs	45	9	12	4	5	5	5	
51	Tilia platyphyllos	nagylevelű hárs	35	7	12	4	5	5	5	
52	Tilia platyphyllos	nagylevelű hárs	35	6	12	1,5	5	4	4	
53	Tilia platyphyllos	nagylevelű hárs	60	9	12	0,3	5	5	5	2 felé villásan elágazik
54	Robinia pseudoacacia	fehér akác	15							lábán száradt
55	Robinia pseudoacacia	fehér akác	15+20							lábán száradt
56	Robinia pseudoacacia	fehér akác	60							lábán száradt
57	Robinia pseudoacacia	fehér akác	40							lábán száradt
58	Alnus glutinosa	közönséges éger	25	6	7	2,5	5	5	5	
59	Tilia tomentosa	ezüst hárs	35	6	1	6	5	5	3	

60	Tilia tomentosa	ezüst hárs	35	7	1	6	5	5	5
61	Tilia tomentosa	ezüst hárs	30	7	1	6	5	5	5
62	Robinia pseudoacacia	fehér akác	20	6	6	3	5	5	4
63	Robinia pseudoacacia	fehér akác	25	6	8	3	5	5	5
64	Acer platanoides	korai juhar	10	3	6	2	5	4	5
65	Sorbus ssp.	berkenye	10	3	3	1	4	3	3
66	Prunus x eminens 'Umbraculife'	gömbmeggy	8	4	2,5	1,2	4	2	3
67	Sorbus ssp.	berkenye	12	3	4	1,8	4	3	3
68	Acer platanoides 'Royal Red'	vöröslevelű korai juhar	12	3	4	2,2	4	3	5
69	Acer platanoides 'Royal Red'	vöröslevelű korai juhar	20	5	6	2,2	5	5	5
70	Acer platanoides 'Royal Red'	vöröslevelű korai juhar	30	5	7	2,2	5	5	5
71	Populus x canescens	szürke nyár	80	12	16	0,5	5	5	5
72	Acer platanoides 'Royal Red'	vöröslevelű korai juhar	10	3	4,5	1,5	5	5	5
73	Acer platanoides 'Royal Red'	vöröslevelű korai juhar	15	5	6	1,5	5	5	5
74	Acer platanoides 'Royal Red'	vöröslevelű korai juhar	20	5	6	1,5	5	5	5

FELMÉRT FAÁLLOMÁNY

Bárdudvarnok, 2022

